

Ewa Kumik

Szkoła muzyczna ważnym ośrodkiem życia kulturalnego

Wartości w muzyce 4, 334-347

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ewa Kumik

Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów
Łódź

Szkoła muzyczna ważnym ośrodkiem życia kulturalnego

Wprowadzenie

Szkoła to ważna instytucja oświatowo-wychowawcza, która cele statutowe realizuje poprzez swoje funkcje, takie jak: nauczanie, wychowanie, opieka nad uczniem czy działalność środowiskowa.

Wyjątkowe zadanie do wypełnienia ma szkoła muzyczna. Specyfika pracy nauczycieli i uczniów tego rodzaju szkół wymaga publicznej prezentacji zdobytych umiejętności muzycznych. Nauczyciele na ogół wiedzą, że uczeń, który występuje na koncertach, chętniej pracuje, a jego umiejętności doceniane są przez rodziców i kolegów. Dlatego ważne jest, aby organizować dużo różnego typu koncertów i to nie tylko w szkole, ale również poza jej terenem. Ważną rolę w procesie muzycznego rozwoju ucznia i jego osiągnięć artystyczno-zawodowych pełni nie tylko nauczyciel, ale także środowisko lokalne, w którym funkcjonuje szkoła. Istotne znaczenie ma zaangażowanie i komunikatywność osoby pełniącej funkcję dyrektora takiej placówki. Jego otwartość na potrzeby kulturalne środowiska lokalnego jest niezwykle cenna.

W szkolnictwie pracuję od ponad trzydziestu lat. Początkowo pracowałam w szkolnictwie wyższym jako nauczyciel akademicki. W swojej pracy zawodowej miałam również okazję pracować w szkole muzycznej na stanowisku dyrektora oraz nauczyciela teorii muzyki i chóru szkolnego. W ciągu kilku lat pracy w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia w Słupsku prowadziłam liczne badania, między innymi dotyczące efektywności kształcenia muzycznego oraz funkcjonowania w szkole — uczniów, nauczycieli i rodziców. W okresie mojej pracy w słupskiej szkole muzycznej w latach 1998—2004 udało mi się zrealizować szereg dodatkowych zadań, oprócz tych, które wynikały z przepisów prawa oświatowego na zajmowanych przeze mnie stanowiskach.

W niniejszym artykule przedstawiłam działalność Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia jako ważnego ośrodka życia kulturalnego Słupska w latach 1998—2004.

Charakterystyka życia kulturalnego w Słupsku

Słupsk jest miastem na prawach powiatu. Od 1 stycznia 1999 roku w wyniku reformy administracyjnej kraju stał się częścią województwa pomorskiego ze stolicą w Gdańsku. Wcześniej, od 1975 roku, był miastem wojewódzkim. Słupsk zlokalizowany jest po obydwu brzegach rzeki Słupi, 18 km od Morza Bałtyckiego. Wspólnie z nadbałtycką Ustką od 2003 roku tworzą „dwumiaasto”. Patronem Słupska jest Bronisław Kostkowski¹. Miasto ma swój herb², flagę³ oraz hejnał⁴, który rozbrzmiewa codziennie, od 1999 roku, o godzinie 12.00 z wieży ratusza.

Po II wojnie światowej stan posiadania Słupska w zakresie bazy kulturalnej był bardzo skromny — kino, biblioteka, muzeum regionalne, pomieszczenia, w których odbywały się amatorskie przedstawienia teatralne. Z roku na rok rosła oferta kulturalna miasta, powstawały nowe placówki i instytucje kulturalne.

Od ponad sześćdziesięciu lat działa w Słupsku Teatr Lalki „Tęcza”, zdobywca wielu nagród na ogólnopolskich i międzynarodowych festiwalach teatralnych. Funkcjonuje także amatorski Teatr Rondo, który od ponad trzydziestu pięciu lat organizuje w mieście ważne wydarzenia teatralne o charakterze kameralnym. Po trzynastoletniej przerwie wznowił swoją działalność artystyczną Teatr Nowy.

Od 1947 roku funkcjonuje w Słupsku Muzeum Pomorza Środkowego, w którym można podziwiać bogate zbiory związane z dynastią Gryfitów, historią i kulturą Pomorza, zbiory sztuki współczesnej oraz największy na świecie — liczący ponad 200 prac — zbiór dzieł Stanisława Ignacego Witkiewicza — Witkacego. Muzeum ma swoją siedzibę w Zamku Księżąt Pomorskich, a także w Młynie Zamkowym i Spichlerzu Richtera, w którym znajduje się stylowa

¹ Uchwała Rady Miejskiej w Słupsku z dnia 28.04.2004 r.

² Uchwała nr 66/90 Rady Miejskiej w Słupsku z dnia 30.10.1990 roku w sprawie herbu miasta Słupska i Uchwała nr 210/91 Rady Miejskiej w Słupsku z dnia 27.11.1991 roku w sprawie zatwierdzenia wizerunku herbu miasta Słupska i opisu technicznego.

³ Uchwała nr L/627/05 Rady Miejskiej w Słupsku w sprawie ustanowienia flagi miasta Słupska.

⁴ W 1998 roku ogłoszono Ogólnopolski Konkurs na „Słupski Hejnał”. Pomysłodawcą oraz realizatorem całego przedsięwzięcia była Danuta Lipska — zastępca naczelnika Wydziału Kultury, Sportu i Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Słupsku.

herbaciarnia. Ciekawą imprezą wakacyjną, organizowaną przez Muzeum Pomorza Środkowego, jest Jarmark Gryfitów.

Ważną rolę w działalności kulturalnej miasta spełniają działające od wielu lat trzy niezależne ośrodki kultury, do których należą: Słupski Ośrodek Kultury, Młodzieżowy Dom Kultury oraz Młodzieżowe Centrum Kultury, przy którym funkcjonuje Kino Studyjne „Rejs”. Do najważniejszych zadań tych placówek należy zaliczyć pozyskiwanie i przygotowanie dzieci i młodzieży do aktywnego uczestnictwa w kulturze.

W ramach utworzonego w 1977 roku Państwowego Teatru Muzycznego powstała orkiestra kameralna, nosząca dziś nazwę — Polska Filharmonia „Sinfonia Baltica”.

Gmina Miejska Słupsk jest organem zwierzchnim dla sześciu instytucji kultury. Należą do nich:

- Państwowy Teatr Lalki „Tęcza”;
- Nowy Teatr;
- Polska Filharmonia „Sinfonia Baltica”;
- Miejska Biblioteka Publiczna im. M. Dąbrowskiej;
- Słupski Ośrodek Kultury;
- Młodzieżowe Centrum Kultury.

Największą imprezą o charakterze ogólnopolskim organizowaną przez Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne jest Festiwal Pianistyki Polskiej, którego pomysłodawcą był Andrzej Cwojdzński. Pierwszy festiwal odbył się w dniach 7—17 września 1967 roku. Od początku patronat honorowy nad nim sprawuje Minister Kultury. Na festiwalu swój kunszt wykonawczy prezentują wybitni polscy pianiści z kraju i z zagranicy. Od 1974 roku młodzi, utalentowani pianiści występują w tzw. Estradzie Młodych. Ich występy ocenia Zespół Opiniujący złożony z wybitnych autorytetów muzycznych — krytyków, muzykologów, profesorów Akademii Muzycznych. Komisja — oprócz tytułu Laureata — przyznaje stypendia. Od 1975 roku na festiwalowej estradzie występują reprezentanci ekipy narodowej kolejnych Konkursów im. Fryderyka Chopina w Warszawie.

Obok wymienionych instytucji kultury, od sześćdziesięciu pięciu lat funkcjonuje w Słupsku szkoła muzyczna, która ma dwie filie — w Sławnie (od 1978 roku) i w Bytowie (od 1987 roku).

Charakterystyka i specyfika szkoły muzycznej

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Ignacego Jana Paderewskiego w Słupsku, w której pracowałam, była artystyczną szkołą publiczną. Organem

prowadzącym i sprawującym nadzór nad szkołą było Ministerstwo Kultury. Kolegialnym organem szkoły w zakresie realizacji jej statutowych zadań dotyczących kształcenia, wychowania i opieki była rada pedagogiczna. Ponadto społecznymi organami w szkole były — rada rodziców i samorząd uczniowski.

Cele i zadania określone w statucie szkoły realizowane były następująco:

- prowadzenie zajęć praktycznych i teoretycznych w zakresie przedmiotów objętych planem nauczania;
- organizowanie imprez prezentujących osiągnięcia wszystkich uczniów, takich jak: koncerty, konkursy, przesłuchania, festiwale, audycje muzyczne;
- uczestniczenie w przesłuchaniach, festiwalach, konkursach regionalnych i ogólnopolskich;
- współdziałanie z samorządem lokalnym w rozwijaniu działalności kulturalnej.

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia w Słupsku była szkołą popołudniową. Uczęszczający do niej uczniowie byli jednocześnie uczniami innych szkół ogólnokształcących. Szkoła muzyczna I stopnia była szkołą podstawową — pełniła funkcję umuzykalniającą, ale była też etapem wstępnym, poprzedzającym kształcenie muzyczne na poziomie średnim. Nauka prowadzona była w tej szkole w dwóch cyklach: sześcioletnim i czteroletnim. Szkoła muzyczna II stopnia — to szkoła średnia, zawodowa. Funkcjonowały tu trzy wydziały: instrumentalny, rytmiki i utworzony w 2000 roku, dzięki mojej inicjatywie, wydział wokalny.

Szkoła muzyczna I stopnia była silnie zintegrowana ze szkołą II stopnia. Obie szkoły miały tych samych nauczycieli, wspólną dyrekcję i wspólnych pracowników administracji, a także wspólne budynki. Pracą nauczycieli w obu szkołach kierowali ci sami kierownicy sekcji:

- fortepianu,
- instrumentów smyczkowych i gitary,
- instrumentów dętych i perkusji,
- teorii, śpiewu solowego i rytmiki.

Czuwali oni nad realizacją programów nauczania, doskonaleniem pracy pedagogicznej nauczycieli poprzez organizowanie ustawicznego samokształcenia (lekcje pokazowe, omawianie przesłuchań szkolnych, klasyfikowanie nowych pozycji repertuarowych).

Szkoła prowadziła nauczanie w zakresie gry na instrumentach klawiszowych, smyczkowych, strunowych i dętych oraz rytmikę i śpiew solowy. Zajęcia gry na instrumentach i śpiew solowy — to zajęcia indywidualne. Zajęcia teoretyczne odbywały się w grupach do 16 osób. Nie było więc problemu, aby dostosować nauczanie do indywidualnych możliwości i potrzeb ucznia. W szkole działały liczne zespoły instrumentalne, chór oraz orkiestra smyczkowa.

Działalność artystyczna szkoły muzycznej w środowisku

W latach 1998—2004 słupska szkoła muzyczna była ważnym ośrodkiem życia kulturalnego miasta Słupska. Prowadziła ożywioną działalność kulturalną nie tylko w szkole, mieście, ale także na terenie sąsiednich powiatów.

Rozpoczynając pracę jako dyrektor w słupskiej szkole muzycznej od roku 1998, wprowadziłam kilka istotnych zmian w jej funkcjonowaniu. Wcześniej znałam szkołę. W latach 1962—1975 byłam jej uczennicą, a później rodzicem dwóch uczennic tej szkoły. Pierwszą istotną zmianą było zorganizowanie koncertu uczniów i nauczycieli szkoły z okazji rozpoczęcia roku szkolnego, a także zebranie informacyjne dla rodziców uczniów klas pierwszych. W ciągu pięciu lat dyrektorowania dbałam o to, aby rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego miało właściwą, uroczystą oprawę połączoną z koncertem uczniów i pedagogów szkoły.

Ważnym wydarzeniem w pierwszym roku mojej działalności w szkole było **nawiązanie kontaktu z organizatorami Festiwalu Pianistyki Polskiej**, który od 1967 roku odbywa się w Słupsku. Cenne okazało się spotkanie u ówczesnego Wojewody Słupskiego Jerzego Kuzyniaka, na którym zaproponowałam zorganizowanie w szkole muzycznej kursów pianistycznych jako imprezy towarzyszącej festiwalowi. Pomysł został pozytywnie przyjęty przez obecnych wówczas na spotkaniu profesorów pianistów — Andrzeja Jasińskiego z Akademii Muzycznej w Katowicach i Andrzeja Tatarskiego z Akademii Muzycznej w Poznaniu, którzy od razu wyrazili gotowość i spotkali się z uczniami oraz nauczycielami szkoły, aby podyskutować na tematy pianistyczne.

Od września 1999 roku **odbywały się w szkole kursy interpretacji muzycznej** — jako impreza towarzysząca Festiwalowi Pianistyki Polskiej — „pomysł wspinały i przynoszący wiele korzyści zarówno środowisku muzycznemu Słupska, jak i młodym ludziom z całej Polski, którzy przyjeżdżają na lekcje prowadzone przez wybitnych profesorów”⁵. Klasy mistrzowskie podczas trwania kursu prowadzili następujący profesorowie: Halina Czerny-Stefańska, Andrzej Jasiński, Katarzyna Popowa-Zydroń, Józef Stempel, Jerzy Sulikowski i Andrzej Tatarski. W zajęciach uczestniczyli uczniowie średnich szkół oraz studenci klas fortepianu z polskich uczelni muzycznych. Uczniowie i nauczyciele słupskiej szkoły pilnie przysłuchiwali się lekcjom prowadzonym przez wybitnych polskich pianistów. Tak o kursie mówił profesor Andrzej Tatarski — „[...] fakt, że młodzież ma możliwość uczestniczenia w lekcjach i różnych pedagogów, jest ciekawy i twórczy. Każdy świetny pianista inaczej spojrzysz na dzieło. Tutaj staramy się nie dublować utworów; chcemy uniknąć niezręczności. A sama idea

⁵ G. P i c z: *Muzyczny Słupsk*. „Informator Oświatowy. Biuletyn Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku” 2000, nr 10—12, s. 59.

klas mistrzowskich jest znakomitym pomysłem”⁶. W 2000 roku w trakcie trwania kursu uczestnicy mogli wysłuchać również wykładów Marka Dyżewskiego na temat „Czy dobrze ćwiczę? Zarys ogólnej teorii ćwiczenia”. Kursy te organizowałam do 2004 roku, wspólnie z Mazowieckim Centrum Kultury i Sztuki. W szkolnej „Księdze pamiątkowej” można przeczytać wpisy dokonane między innymi przez:

- prof. Andrzeja Jasińskiego — „Kolejny raz goszczę w Szkole, w której murach znajduję wspaniałe warunki do wspólnego muzykowania, co jest możliwe dzięki życzliwości Pani Dyrektor, której składam serdeczne podziękowania”⁷;
- prof. Katarzynę Popową-Zydroń — „Będąc od lat zaprzyjaźnioną ze Szkołą Muzyczną w Słupsku, wciąż z nieukrywaną radością i chęcią przyjeżdżam tu, aby spotkać się z ludźmi otwartymi, życzliwymi, wrażliwymi na muzykę i potrzeby uczącej się młodzieży. Przyjeżdżam tu, aby znaleźć znów wiarę w przyszłość kształcenia artystycznego w Polsce”⁸;
- prof. Andrzeja Tatarskiego — „Z wielką radością jechałem do Słupska, by wziąć udział w II Kursie Interpretacji Muzycznej. Pamiętam gościnne progi Szkoły Muzycznej z ubiegłego roku i wspaniałą atmosferę stworzoną przez Dyрекcję oraz pracowników Szkoły. Cieszę się, że Kurs się rozwija i możemy spotykać się w Słupsku z młodymi adeptami pianistyki”⁹.

W październiku 1999 roku wspólnie z Instytutem Filologii Polskiej Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku zorganizowałam sesję popularnonaukową „Rodzimość Fryderyka Chopina”, w której uczestniczyli uczniowie i nauczyciele szkoły oraz studenci słupskiej uczelni.

Oprócz kontaktów z różnymi placówkami dbałam o rozwój życia kulturalnego w samej szkole. Od 1998 roku w ostatnim dniu przed przerwą świąteczną odbywał się „wieczór wigilijny” z udziałem uczniów, rodziców, pracowników oraz przyjaciół szkoły. Wspólne muzykowanie dawało nie tylko dużo radości, ale także było wspaniałym wprowadzeniem w nastrój świąteczny. Nowością były także „spotkania przy choince” organizowane w styczniu. Na te spotkania młodzież zapraszała znane i zasłużone w środowisku słupskim osoby. Jako pierwszy do udziału w takim spotkaniu został zaproszony Prezydent Miasta Słupska, który wygrał przeprowadzony wśród uczniów plebiscyt na najpopularniejszą osobę w regionie słupskim. Po spotkaniu Jerzy Mazurek tak napisał w szkolnej „Księdze pamiątkowej” — „Serdecznie dziękuję za wyróżnienie. Spotkanie z uczniami i pracownikami Waszej Szkoły było dla mnie bardzo inte-

⁶ M. B u d n i k - Ż a b i c k a: *Klasy mistrzowskie*. „Głos Pomorza”, 22.09.1999, s. 5.

⁷ Wpis z dnia 14.09.2000 roku. W: „Księga pamiątkowa Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Słupsku”.

⁸ Ibidem.

⁹ Wpis z dnia 10.09.2000 roku. W: „Księga pamiątkowa Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Słupsku”.

resujące. Życzę wielu sukcesów artystycznych oraz wychowawczych”¹⁰. Nowością były również prowadzone przez nowo zatrudnionych nauczycieli szkolne konkursy gitarowe i fletowe. Kontynuowano Szkolny Konkurs Pianistyczny na Interpretację Własną oraz Szkolne Konkursy Solfeżowe.

W szkole zaczęto organizować konkursy muzyczne dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum z regionu słupskiego. W 1999 roku odbył się Konkurs z Wiedzy o Życiu i Twórczości Fryderyka Chopina, a w maju 2000 roku Konkurs o Życiu i Twórczości Stanisława Moniuszki. Oba konkursy cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród uczniów szkół ogólnokształcących.

W szkole organizowane były również koncerty dla przedszkolaków. Uczniowie zawsze z wielkim przejęciem występowali przed tą publicznością. Dla najmłodszych słuchaczy spotkanie w sali koncertowej i wysłuchanie młodych artystów „na żywo” było też bardzo wielkim przeżyciem.

Wprowadzenie obowiązkowych popisów klasowych jako stałych form działalności koncertowej klas instrumentalnych i klasy wokalne dała szansę występu publicznego niemal każdemu uczniowi, a nauczycielowi umożliwiła pełną prezentację swojej pracy. Na wszystkie koncerty, które odbywały się w szkole muzycznej, uczniowie zapraszali swoje koleżanki i kolegów oraz nauczycieli ze szkół ogólnokształcących. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się koncerty z udziałem szkolnych chórów, wtedy sala koncertowa była wypełniona po brzegi.

W szkole organizowano różnego typu koncerty, między innymi: popisy klas poszczególnych nauczycieli, popisy sekcji, koncerty z różnych okazji. Spośród wymienionych największą popularnością wśród uczniów cieszyły się koncerty, które odbywały się w Teatrze Impresaryjnym oraz Miejskim Ratuszu w Słupsku. Udział w takim koncercie był dla każdego ucznia wielkim wyróżnieniem i źródłem satysfakcji. Z reguły uczestniczyli w nich najlepsi uczniowie wszystkich sekcji działających w szkole. Koncerty te były bardzo gorąco przyjmowane przez słupską publiczność.

Znakomitą tradycją w latach 1999—2004 były koncerty uczniów słupskiej szkoły muzycznej z lokalną Państwową Orkiestrą Kameralną. W koncertach, które odbywały się dwa razy w roku, udział brali nie tylko uczniowie różnych klas, ale także dyplomanci szkoły. Do prowadzenia wspólnych koncertów zapraszani byli młodzi, utalentowani dyrygenci. W lokalnej prasie napisano między innymi:

— „Dobrą tradycją ostatnich lat są koncerty uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej i naszej orkiestry. Do tej pory odbywały się one raz w roku, w końcu sezonu artystycznego. Nowa dyrektor Szkoły, Pani dr Ewa Kumik, zapowiada częstsze spotkania swoich wychowanków z muzykami. Dlatego

¹⁰ Wpis z dnia 07.01.2000 roku. W: „Księga pamiątkowa Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Słupsku”.

już 28 stycznia o godz. 19.00 dojdzie do kolejnego wspólnego koncertu. Wystąpią uczniowie słupekiej szkoły z towarzyszeniem kameralistów. Podobnie jak w czerwcu koncert poprowadzi młody, utalentowany dyrygent z Katowic Jan Miłosz Zarzycki”¹¹.

- „Dla niektórych młodych wykonawców było to premierowe wystąpienie przed publicznością. Najmłodszy muzyk miał siedem lat. Mimo tremy i młodego wieku uczniowie słupekiej szkoły muzycznej śmiało zaprezentowali na scenie swoje umiejętności. W piątek odbył się koncert uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej i Orkiestry Kameralnej. Wspólne koncerty w teatrze stały się już tradycją ostatnich lat”¹².
- „Utalentowana, młoda dyrygentka Małgorzata Sapiecha-Muzioł była zaoczona dyplomantami naszej Państwowej Szkoły Muzycznej. Niektórych aż wyciąowała z radości po świetnym koncercie, na którym dyrygowała słupekimi kameralistami. [...] Większość uczniów zagrała z orkiestrą pierwszy raz w życiu. Było to przeżycie szczególne dla tegorocznych absolwentów szkoły I stopnia. Także wielu muzykom orkiestry mocniej zabiły serca, gdy na scenie stawali ich uczniowie i... dzieci. [...] Koncert odbył się w piątek, a już w sobotę został powtórzony na cel charytatywny: w ramach akcji Domesa”¹³.

Cenną inicjatywą były także koncerty, które odbywały się w sali Teatru Impresaryjnego bez udziału zawodowej orkiestry. Dla młodych artystów ważne jest bowiem umożliwienie im prezentowania własnych umiejętności również na dużej sali. Dla uczniów szkoły było to o tyle istotne, że Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia w Słupsku nie dysponowały dużą salą koncertową, a jedynie małą salą kameralną i to bez podwyższonej sceny. W lokalnej prasie można było przeczytać: „Na koncertach szkoły muzycznej, na których grają maluchy i dyplomanci, można przeszedzić, jak w ciągu kilku lat z adeptów muzyki rodzą się zawodowcy. Taki występ uczniowie dali w teatrze w ostatni piątek”¹⁴.

Poszerzając ofertę kulturalną skierowaną do mieszkańców Słupska, zainicjowałam cykl Koncertów Ratuszowych, które z dużym sukcesem przyjmowane były przez społeczność słupeką. Ważnym elementem tych koncertów było uczestnictwo w nich słupekich władz samorządowych, a także posłów i senatorów ziemi słupekiej.

W omawianym okresie słupeka szkoła muzyczna ściśle współpracowała z lokalnym samorządem. Bardzo często uczniowie szkoły swoją grą uświetniali różnorodne imprezy w mieście, regionie, a także promowali miasto w Polsce. W 1999 roku występy uczniów szkoły przyczyniły się do promocji gospodarczej

¹¹ Uczniowie z orkiestrą. „Fan” 2000, nr 1 (28).

¹² (JJ): *Koncert w teatrze. Młodzi na scenie*. „Dziennik Bałtycki”, 31.01.2000, s. 3.

¹³ A. C z e r n y - M a r e c k a: *Koncert dyplomantów szkoły muzycznej z orkiestrą. Gratulujemy!* „Głos Pomorza”, 11.04.2000, s. 9.

¹⁴ E a d e m: *Grali uczniowie*. „Głos Pomorza”, 14.03.2000, s. 9.

dorobku powiatu słupskiego w VIII Targach Inwestycyjnych Miast Polskich „InvestCity 99”. W 2000 roku szkolny chór młodzieżowy brał udział w części artystycznej uroczystości wręczenia Stypendiów Prezesa Rady Ministrów. Uświetnieniem współpracy z Zarządem Gminy Kobylnica było zorganizowanie wspólnego koncertu z grupą instrumentów dętych All Fine z zaprzyjaźnionej szwedzkiej gminy Osthamar. Koncert odbył się 22 czerwca 2001 roku.

Chór szkolny wielokrotnie uświetniał liczne imprezy, jak np.: Jubileuszowe Dni Kultury Chrześcijańskiej, otwarcie wystawy „Przejścia — świat kamieni” w Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Słupsku 6 czerwca 1999 roku, plebiscyt „Najlepszy sklep sezonu 2003 roku”, konferencje Stowarzyszenia Metalowych Serc w Słupsku, a także lokalne jubileusze różnych instytucji. Chór koncertował również w słupskich uczelniach — Pomorskiej Akademii Pedagogicznej, Wyższej Szkole Zarządzania, a także w szkołach ogólnokształcących Słupska i okolic. Kilkakrotnie chórzyści uczestniczyli w plenerowym widowisku Młodzieżowej Słupskiej Ulicznej Drogi Krzyżowej, która odbywała się każdorazowo w Niedzielę Palmową.

Organizowałam, ale także sponsorowałam wiele koncertów, między innymi — „Koncert radości” integrujący różne grupy muzyczne działające na terenie Słupska. Odbył się on w Słupskim Ośrodku Kultury 27 kwietnia 2002 roku; czy udział chórzystów w Ogólnopolskim Przeglądzie Twórczości Osób Niepełnosprawnych, który odbył się 23 maja 2002 roku.

W omawianym okresie zapoczątkowano również współpracę szkoły z Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Słupsku. Było to bardzo cenne przedsięwzięcie, które oprócz walorów artystycznych pozwoliło uczniom poznać inne funkcje muzyki i uczyć ich zrozumienia oraz umiejętności życia z ludźmi niepełnosprawnymi.

W ciągu pięciu lat pełnienia funkcji dyrektora udało mi się podnieść rangę szkoły w regionie poprzez popularyzację jej działalności oraz stały udział uczniów w imprezach kulturalnych miasta. Dzięki ożywionej działalności artystycznej uczniowie i nauczyciele szkoły byli rozpoznawani w środowisku lokalnym. Informacje o wydarzeniach kulturalnych uczniów słupskiej szkoły muzycznej były częstym tematem dla lokalnej prasy, radia i telewizji. Dyrekcja szkoły otrzymywała wiele podziękowań za artystyczną działalność szkoły. Oto kilka przykładów:

- „Pragnę bardzo serdecznie podziękować za udostępnienie lokalu na przeprowadzenie wyborów samorządowych, jak również za zaangażowanie i duży wkład pracy Pani, jak również pracowników w urządzenie lokalu na dzień 11.10.1998 r.”¹⁵.
- „Składam Pani serdeczne podziękowanie za pomoc w przygotowaniu słupskiego stoiska na Targach Inwestycyjnych Miast Polskich »InvestCity’99«.

¹⁵ Pismo Prezydenta Miasta Słupska z dnia 22.10.1998 roku.

Odbývające się po raz ósmy targi w Poznaniu były wazną imprezą promującą inwestycje miast i gmin polskich. Występ uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej w Słupsku w tej prestiżowej imprezie przyczynił się do promocji gospodarczej dorobku powiatu słupskiego¹⁶.

- „Serdecznie dziękujemy za przygotowanie części artystycznej uroczystości wręczenia Stypendiów Prezesa Rady Ministrów, która odbyła się 26.10.2000 r. w auli II LO w Słupsku¹⁷.
- „Kapituła Miejskich Corocznych Kwazarów Młodych — nagród dla młodzieży uzdolnionej artystycznie składa gorące podziękowania za pomoc przy organizacji przesłuchań wytypowanych przez instytucje kultury i placówki oświatowe uczniów uzdolnionych muzycznie¹⁸.
- „[...] w imieniu społeczności naszej gminy gorące podziękowania za ubogacenie muzyczne mieszkańców gminy, jakie wnieśli przedstawiciele szkoły, którą Pani Dyrektor kieruje. W okresie ostatnich dwóch lat, na każdą prośbę o uczestniczenie profesjonalnych muzyków i młodych adeptów muzyki w organizowanych przez gminne placówki kulturalne imprezach, odpowiadała Pani Dyrektor zawsze przychylnie i pozytywnie. Bezinteresowne wspieranie i uświetnianie organizowanych przez nasz samorząd koncertów charytatywnych nie tylko pomogło potrzebującym, ale także zacieśniło współpracę Szkoły i Ośrodka Kultury Gminy Słupsk oraz rozszerzyło krąg odbiorców prawdziwej i wspaniałej muzyki wykonywanej przez uczniów i nauczycieli Szkoły Muzycznej. Za to wszystko Pani Dyrektor dziękujemy. Liczymy, że i w przyszłości ta dobra współpraca będzie istniała i rozwijała się z korzyścią dla Gminy i Szkoły¹⁹.
- „[...] serdeczne podziękowania za zaangażowanie i zorganizowanie koncertu muzycznego grupy instrumentalnej »Alfine« z zaprzyjaźnionej szwedzkiej gminy Osthamar, w dniu 22 czerwca 2001 r. w Sali Teatru Impresaryjnego przy ul. Jana Pawła II²⁰.
- „Słuchacze i nauczyciele Śródkowopomorskiego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Słupsku składają podziękowania za zorganizowanie koncertu z okazji zakończenia roku szkolnego w wykonaniu nauczycieli i uczniów Waszej szkoły²¹.
- „W imieniu władz samorządowych miasta Słupska składamy na Pani ręce serdeczne podziękowania za wsparcie działań i uświetnienie obchodów

¹⁶ Pismo Starosty Powiatu Słupskiego z dnia 30.11.1999 roku.

¹⁷ Pismo Dyrektora Delegatury w Słupsku Kuratorium Oświaty w Gdańsku z dnia 27.10.2000 roku.

¹⁸ Pismo Dyrektora Młodzieżowego Centrum Kultury z dnia 22.11.2000 roku.

¹⁹ Pismo Wójta Gminy Słupsk z dnia 11.06.2001 roku.

²⁰ Pismo Przewodniczącego Zarządu Gminy Kobylnica z dnia 25.06.2001 roku.

²¹ Pismo Dyrektora Śródkowopomorskiego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Słupsku z dnia 25.06.2001 roku.

100-lecia ratusza. Dzięki Pani życzliwości uroczystości jubileuszowe zyskały właściwą rangę i oprawę. Wyrazy uznania i podziękowania kieruję także do wszystkich osób, Pani współpracowników, którzy przyczynili się do wzbogacenia programu i uatrakcyjnienia cyklu imprez okolicznościowych²².

- „Wydział Kultury, Sportu i Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Słupsku składa serdeczne podziękowanie i wyrazy najwyższego uznania za wkład wniesiony w rozwój życia kulturalnego grodu nad Słupią. Doceniamy Pani wieloletnie zaangażowanie społeczne związane z profilaktyką uzależnień, współtworzenie z udziałem chóru PSM I i II st. spektakli plenerowych, rocznic i świąt państwowych²³.
- „Katolickie Stowarzyszenie Civitas Christiana składa serdeczne podziękowanie za uświetnienie spotkania noworocznego z udziałem Jego Ekscelencji Ks. Biskupa Ordynariusza Mariana Gołębiewskiego koncertem kolęd i pastorałek w profesjonalnym wykonaniu młodzieży tutejszej Szkoły²⁴.
- „W imieniu Zarządu Słupskiej Izby Przemysłowo-Handlowej oraz własnym składam Pani gorące podziękowania za pomoc w zorganizowaniu Wigilii Słupskiego Biznesu, która miała miejsce 18 grudnia 2002 r. w ratuszu. Cieszę się, że jesteście Państwo przyjacielem naszej instytucji i naszych inicjatyw. Jestem pełen podziwu dla talentu muzycznego młodzieży, która pod Pani kierunkiem doskonalili swoje umiejętności. Występ Waszego chóru uświetnił tę, jakże miłą świąteczną atmosferę. Wierzę, że nasza współpraca będzie się nadal rozwijać i jeszcze nie jeden raz zobaczymy dorobek Waszej Szkoły²⁵.
- „Redakcja Tygodnika Katolickiego »Niedziela« serdecznie dziękuje Pani Dyrektor za dobrą współpracę ze Słupskim Klubem Przyjaciół »Niedzieli«. Koncert kolęd i pastorałek przygotowany i wykonany przez uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Słupsku podczas rodzinnego spotkania opłatkowego Słupskiego Klubu Przyjaciół »Niedzieli« w sobotę 11 stycznia 2003 r. w istotny sposób wzbogacił to spotkanie i stanowił duże przeżycie artystyczne²⁶.
- „Stowarzyszenie Metalowych Serc w Słupsku składa najserdeczniejsze podziękowanie za »dar serca« — uświetnienie naszego bożonarodzeniowego spotkania koncertem kolęd w dniu 14 grudnia 2002 r. Występ grupy dzieci i młodzieży Waszej Szkoły Muzycznej dostarczyły nam wspaniałych wrażeń duchowych. Nasze schorowane, często zagubione, obolałe serca odnalazły

²² Pismo Prezydenta Miasta Słupska z dnia 17.12.2001 roku.

²³ Pismo Naczelnika Wydziału Kultury, Sportu i Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Słupsku z dnia 11.06.2002 roku.

²⁴ Pismo Przewodniczącego Zarządu Oddziału Miejskiego Katolickiego Stowarzyszenia Civitas Christiana z dnia 3.01.2003 roku.

²⁵ Pismo Prezesa Słupskiej Izby Przemysłowo-Handlowej z dnia 14.01.2003 roku.

²⁶ Pismo Redaktora Naczelnego „Niedzieli” z dnia 20.01.2003 roku.

spokój i ukojenie ducha, gdyż, jak powiedział św. Augustyn, »Dusza żywi się tym, z czego się cieszy«²⁷.

- „podziękowanie... za piękne wykonanie muzyki fortepianowej i »Słupskiego Hejnału« na uroczystej sesji Rady Miejskiej w Słupsku w dniu 15 października 2003 r., poświęconej nadaniu Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II tytułu HONOROWEGO OBYWATELA MIASTA SŁUPSKA. Gorąco dziękujemy za wzbogacenie uroczystości oraz dostarczenie nam niezapomnianych przeżyć i wzruszeń»²⁸.
- „Gorące podziękowania przesyłam Zespołowi Młodzieżowemu i Kadrcze Pedagogicznej za uświetnienie Wieczornicy Jubileuszowej dnia 11 grudnia 2003 r. w dorocznym grudniowym cyklu p.n. »Dzień Słupskiego Krajobrazu«, organizowanym tradycyjnie przez STSK, LOP i PTTK Słupsk. [...] Żywimy nadzieję, iż ta znamienna współpraca będzie nadal kontynuowana z pożytkiem dla obu stron oraz na chwałę Muzyki i Regionalnej Kultury»²⁹.
- „Zarząd Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego i Koła Pierwszych Słupszczań serdecznie dziękują Dyrekcji, Nauczycielom i Uczniom Zespołu Szkół Muzycznych w Słupsku za przygotowanie i zaprezentowanie programu artystycznego na świątecznym spotkaniu Pionierów naszego miasta 19 grudnia 2003 w Sali Teatru i Orkiestry. Program wykonany przez Uczniów Waszej Szkoły dostarczył wielu wrażeń, wprowadzając uczestników spotkania w miły, uroczysty świąteczny nastrój»³⁰.
- „Serdecznie dziękuję Dyrekcji, Nauczycielom i Uczniom Pani Szkoły za czynny udział w III Słupskich Targach Edukacyjnych. Gratuluję pomysłowości, umiejętności organizatorskich oraz wielkiego zaangażowania w opracowanie i prezentację oferty edukacyjnej placówki»³¹.

To tylko niektóre pisma otrzymane w podziękowaniu za współpracę z różnymi instytucjami i samorządami władzy lokalnej. Prezes Zarządu Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego tak pisała o działaniach w słupskiej szkole muzycznej — „Na podkreślenie zasługuje kulturotwórcza rola słupskiej Szkoły Muzycznej. Sprzyjają temu inspirowane przez Panią Dyrektora liczne występy działających w placówce znakomitych zespołów muzycznych, uświetniających prawie wszystkie ważne uroczystości naszego miasta, a także wciąż wzrastająca ilość koncertów uczniów szkoły na terenie placówki oraz w Sali Słupskiej Orkiestry Kameralnej. Cieszą się one dużą popularnością i zainteresowaniem. Zapraszani są na nie przedstawiciele władz miejskich i samorządowych.

²⁷ Pismo Stowarzyszenia Metalowych Serc w Słupsku z dnia 28.01.2003 roku.

²⁸ Pismo Przewodniczącej Rady Miejskiej w Słupsku z dnia 16.10.2003 roku.

²⁹ Pismo Przewodniczącego Koła Miłośników Regionu i Przyjaciół Parku Krajobrazowego „Dolina Stupi” STSK z dnia 16.12.2003 roku.

³⁰ Pismo Prezesa Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego w Słupsku z dnia 23.12.2003 roku.

³¹ Pismo Prezydenta Miasta Słupska z dnia 20.04.2004 roku.

Osiągnięcia i aktywność tych zespołów na terenie szkoły, miasta i regionu udokumentowane są w aktach i kronikach placówki³². Rodzice uczniów szkoły też pozytywnie oceniali to, co dzieje się w szkole. Na zakończenie kadencji Komitetu Rodzicielskiego przy PSM I i II stopnia w Słupsku: „Z zadowoleniem przyjmowaliśmy działania mające na celu podkreślenie zaistnienia naszej szkoły w życiu miasta i regionu (koncerty z orkiestrą szerokiego wachlarza uczniów, uroczyste zakończenia roku szkolnego w budynku teatru, zapraszanie władz województwa i miasta na koncerty uczniów) [...]”³³.

Zakończenie

Charakteryzując, w sposób bardzo syntetyczny, działania, jakie miały miejsce w słupskiej szkole muzycznej w latach 1998—2004, można stwierdzić, że szkoła była w tym okresie ważnym ośrodkiem życia kulturalnego miasta Słupska. Dużą zasługę mają w tym nie tylko ówczesna dyrekcja szkoły, ale także nauczyciele, uczniowie oraz chętnie wspomagający szkołę rodzice. Bez wspólnego zaangażowania byłoby trudne np. zorganizowanie koncertu poza terenem szkoły. Wszyscy klienci szkoły są bowiem bardzo ważni w organizowaniu życia kulturalnego placówki.

Cieszy fakt, gdy jedyna, w prawie stutysięcznym mieście szkoła muzyczna jest bardzo dobrze postrzegana i jej uczniowie oraz nauczyciele mogą czuć się potrzebni środowisku, w którym funkcjonują. W ciągu pięcioletniej kadencji, pełniąc obowiązki dyrektora, współpracowałam z władzami miasta, samorządami oraz dyrektorami placówek oświatowych i kulturalnych. Stanowisko dyrektora szkoły jest, w moim odczuciu, odpowiedzialną funkcją, skierowaną na dobro i potrzeby uczniów oraz współpracowników. **Będąc nauczycielem i dyrektorem, nigdy nie przedstawiałam być wychowawcą, ponieważ każdy człowiek własną postawą winien świadczyć o moralnie i społecznie istotnych wartościach.** Pełniąc obowiązki dyrektora, byłam otwarta na wszelkie potrzeby środowiska i samorządu lokalnego. Uważam bowiem, że aktywna i systematyczna współpraca jest źródłem wartości wychowawczych, wyzwających inicjatywę.

³² Pismo Prezesa Zarządu Oddziału ZNP z dnia 25.06.2001 roku.

³³ Pismo Przewodniczącego Komitetu Rodzicielskiego przy PSM I i II st. w Słupsku z dnia 06.10.2000 roku.

Ewa Kumik

A music school as an important centre of the cultural life

S u m m a r y

Not only the teacher, but also the local environment in which the school functions play an important role in the process of learners' music development and their artistic-professional achievements in a music school. An important role is ascribed to engagement and communicativeness of the school principal. His/her openness to the cultural needs of the local environment is significant. On the basis of the music school in Słupsk the author of the article worked in between 1998 and 2004 as a principal and teacher, the cooperation with the local environment is presented in a synthetic way.

Ewa Kumik

L'école de musique comme un centre important de la vie culturelle

R é s u m é

Un rôle important dans le processus du développement musical de l'élève et ses succès artistiques et professionnels joue non seulement son enseignant mais aussi le milieu local dans lequel fonctionne l'école. L'engagement et la communicativité du directeur de cet établissement sont très importants. Son ouverture aux besoins culturels du milieu local est extrêmement précieuse. L'auteur présente de manière synthétique la coopération de l'école avec le milieu local à l'exemple de l'école musicale à Słupsk où elle a travaillé comme directrice et pédagogue dans les années 1998—2004.